

ÚRSKURÐUR

ÁFRÝJUNARNEFNDAR NEYTENDAMÁLA

MÁL NR. 11/2012

Kæra Hjalta Árnasonar og Félags íslenskra aflraunamanna á ákvörðun Neytendastofu [nr. 18/2012](#).

1. Þann 10. janúar 2013 er tekið fyrir mál áfrýjunarnefndar neytendamála nr. 11/2012: Kæra Hjalta Árnasonar og Félags íslenskra aflraunamanna á ákvörðun Neytendastofu nr. 18/2012 frá 12. apríl 2012. Í málinu úrskurða Eiríkur Jónsson, Egill Heiðar Gíslason og Eyvindur G. Gunnarsson.
2. Með kæru, dags. 14. maí 2012, hafa kærendur kært til áfrýjunarnefndar neytendamála ákvörðun Neytendastofu nr. 18/2012 frá 12. apríl 2012, um að Hjalti Árnason, sjálfur og fyrir hönd Félags íslenskra aflraunamanna hafi brotið gegn 5. gr. og 14. gr. laga um eftirlit með viðskiptaháttum og markaðssetningu nr. 57/2005, með því að hafa uppi ummæli um ólögmaett atferli IFSA Ísland, félags íslenskra kraftamanna, við viðskiptamenn félagsins vegna notkunar IFSA á heitinu „IFSA Sterkasti maður Íslands“. Með ákvörðuninni bannaði Neytendastofa Hjalta Árnasyni sjálfum og fyrir hönd Félags íslenskra aflraunamanna að viðhafa slíka viðskiptahætti, með vísan til 2. mgr. 21. gr. b sömu laga. Kærendur krefjast þess að hinni kærðu ákvörðun verði hrundið og kvörtun IFSA Ísland, félags íslenskra kraftamanna, verði vísað frá.
3. Kæruheimild er í 2. mgr. 4. gr. laga um Neytendastofu og talsmann neytenda nr. 62/2005, sbr. 4. mgr. 4. gr. laga um eftirlit með viðskiptaháttum og markaðssetningu nr. 57/2005.

MÁLAVEXTIR

4. Með bréfi lögfræðings IFSA Ísland, félags íslenskra kraftamanna, til Neytendastofu, dags. 26. apríl 2011, var kvartað yfir óréttmætum viðskiptaháttum kærenda. Í erindinu kemur fram að IFSA Ísland hafi frá 3. júlí 2006 verið lögmætur réttihafi að vörumerkinu „IFSA sterkasti maður Íslands“. Frá þeim tíma hafi félagið haldið aflraunamót undir því nafni, auk þess að nota nafnið til auglýsinga og í öðrum tengdum tilgangi til að koma viðburðum félagsins á framfæri. Frá því að félagið hóf að halda aflraunamót undir vörumerkinu „IFSA sterkasti maður Íslands“ hafi Hjalti Árnason sjálfur og fyrir hönd Félags íslenskra aflraunamanna ítrekað hótad bæði einstaklingum og fyrirtækjum málsóknum starfi þeir með Magnúsi Ver Magnússyni, fyrirsvarsmanni IFSA Ísland eða félaginu, komi að sýningu móta í sjónvarpi eða eigi aðra aðkomu að mótum af hálfu félagsins. Hafi Hjalti rökstutt hótanir sínar með vísan til eignarréttar hans á vörumerkinu „Sterkasti maður Íslands“. Eins og sjáist í tölvupóstum sem fylgi erindinu telji Hjalti sig eiga einkarétt á umræddu vörumerki. Með framferði sínu hafi hann valdið IFSA Ísland verulegu tjóni með því að koma í veg fyrir að samningar verði gerðir og vegna samninga sem gerðir hafi verið en síðar afturkallaðir eða stoppaðir. Afleiðingarnar séu glataðar tekjur sem notaðar séu til að standa undir kostnaði við að halda aflraunamót hér á landi. Verði nú einstök atriði kvörtunarinnar rakin.

5. Þann 17. maí 2007 hafi Smáralind ehf. borist bréf frá lögmanni kæranda þar sem þess hafi verið krafist að mót á vegum Magnúsar Ver í Smáralind yrði úthýst. Hafi sú krafa verið sett fram á grundvelli þess að um ólögsmæta notkun á vörumerki væri að ræða og með því gæti Smáralind ehf. skapað sér refsíábyrgð og verið krafid um skaðabætur. Þann 23. maí 2007 hafi sá lögfræðingur IFSA Ísland, sem ritar erindið til Neytendastofu, svarað umræddum hótunum með bréfi. Þar hafi fullyrðingar um eignarrétt á vörumerkinu „Sterkasti maður Íslands“ verið hraktar og lögsmæti þess rökstutt að Magnús Ver fyrir hönd IFSA Ísland hefði rétt til að halda aflraunamót undir merkjum „IFSA sterkasti maður Íslands“. Eins og rakið sé í umræddu bréfi hafi Hjalti Árnason engan lögvarinn einkarétt til notkunar á orð- eða myndmerkinu „Sterkasti maður Íslands“, enda segi í bréfi Einkaleyfastofu, dags. 27. júní 2006, að ekki sé mögulegt að fá vörumerkjarétt á þeim hluta merkis sem ekki sé heimilt að skrá einan sér. Það hafi verið von IFSA Ísland að með þessu bréfi hafi með rökstuddum og skýrum hætti verið sýnt fram á hver væri lögsmæt staða IFSA Ísland til að halda mót undir merkjum „IFSA sterkasti maður Íslands“ og því yrði þetta endirinn á rægingarherferð og skemmdarstarfsemi Hjalta Árnasonar. Svo hafi ekki verið.
6. Þann 7. desember 2007 hafi Hjalti Árnason sent tölvupóst til íþróttafréttamanns á Ríkissjónvarpinu. Þar segi hann frá því að hann hafi þegar sent lögfræðilegt „hótunarbréf“ til útvarpsstjóra og framkvæmdastjóra. Á grundvelli þessa hótunarbréfs hafi hann svo samið við nánar tiltekinn starfsmann Ríkissjónvarpsins um að ekki yrði sýnt mót „IFSA sterkasti maður Íslands“ frá Magnúsi Ver. Þá spyrji hann hvort þetta samkomulag sé ekki enn í gildi og hótí málshöfðun verði eitthvað af því að mót frá Magnúsi Ver verði sýnd á stöðinni. Afrit af þessum samskiptum hafi borist IFSA Ísland 20. febrúar 2008. Þann 26. maí 2008 hafi fullrúa Hátækni borist tölvupóstur frá Hjalta Árnasyni. Þar staðhæfi Hjalti að hann sé eigandi vörumerkisins „Sterkasti maður Íslands“ og hótí málsókn vegna notkunar Hátækni á auglýsingum um samstarf við Magnús Ver vegna „IFSA sterkasti maður Íslands“. Þann 11. apríl 2011 hafi bæjarstjóra og upplýsinga- og þróunarfulltrúa Grindavíkurbæjar borist tölvupóstur frá Hjalta Árnasyni þar sem hann hafi hótad þeim málsókn fyrir héraðsdómi létu þeir ekki breyta nafninu á aflraunamóti sem sé á dagskrá á sjómannadaginn þann 19. júní nk. Umrætt mót sé haldið af IFSA Ísland, félagi íslenskra kraftamanna, og beri heitið „FÍK Sterkasti maður á Íslandi“.
7. Eins og sjá megi í bréfunum og tölvupóstunum, sem meðfylgjandi séu kvörtuninni, fari lögmaður Hjalta og Hjalti sjálfur mikinn í hótunum sínum og það sé engum vafa undirorpið að þessar hótanir hafi augljóslega dregið viljann úr mörgum til að ganga til samninga eða annars samstarfs við Magnús Ver og IFSA Ísland. Þá skuli þess getið að mun fleiri álíka tilfelli hafi borist til eyrna IFSA Ísland. Það sé hins vegar þannig að í öðrum tilvikum hafi þeir sem fengið hafa hótanir af ótta ekki viljað láta af hendi afrit af tölvupóstum eða bréfum með hótunum eða gefa nánari upplýsingar um inntak þeirra og skuli engan undra. Af því leiði að einvörðungu sé mögulegt að byggja á þeim málum þar sem menn hafi þorað að spyrna við fótum gagngvart kúgun og hótunum af hálfu Hjalta Árnasonar með því að afhenda gögn og upplýsingar sem sanni með hvaða hætti Hjalti hafi gengið fram gagnvart IFSA Ísland. Telja verði víst að með framkomu sinni hafi Hjalti Árnason sjálfur og fyrir hönd Félags íslenskra aflraunamanna sýnt af sér háttsemi sem sé brot á lögum um eftirlit með viðskiptaháttum og markaðssetningu nr. 57/2005, sbr. 14. og 15. gr. a laganna.

8. Með hliðsjón af öllu framangreindu og meðfylgjandi gögnum og upplýsingum sé kröfugerð IFSA Ísland sú að Neytendastofa staðfesti að Hjalti sjálfur og Hjalti fyrir hönd Félags íslenskra aflraunamanna hafi brotið gegn ákvæðum laga nr. 57/2005 með háttsemi sinni. Sú háttsemi sé að mati IFSA Ísland brot á V. kafla laganna og sé því farið fram á að lagðar verði stjórnvaldssektir á Hjalta sjálfan í samræmi við ákvæði IV. kafla laganna og einnig á félagið, Félag íslenskra aflraunamanna, en brot Hjalta hafi verið drýgð til hagsbóta fyrir hann sjálfan og félagið með því að hindra IFSA Ísland að starfrækja sín félagasamtök og í því samhengi ná samningum við ýmis fyrirtæki og einstaklinga um styrki og auglýsingar undir merkjum þess. Auk þess sé krafist að Neytendastofa grípi til allra þeirra úrræða sem henni séu fengin með lögum nr. 57/2005.
9. Nauðsynlegt er að rekja stuttlega efni nokkurra fylgiskjala með kvörtuninni, sem þar er vísað í. Í fyrsta lagi fylgdu með gögn vegna skráningar vörumerkisins IFSA STERKASTI MAÐUR ÍSLANDS (orð- og myndmerki), sbr. skráningu nr. 646/2006, af hálfu IFSA Ísland. Í fyrirbyggjandi bréfi Einkaleyfastofu til félagsins, dags. 27. júní 2006, kemur fram að umsóknin hafi verið samþykkt til skráningar. Rétt sé þó að benda á að við skráningu merkisins verði höfð hliðsjón af ákvæði 1. mgr. 15. gr. laga um vörumerki nr. 45/1997, þar sem segi: „Vörumerkjaréttur sá, er menn öðlast við skráningu, nær ekki til þeirra hluta merkis sem ekki er heimilt að skrá eina sér“. Skráningin veiti því ekki einkarétt á orðunum STERKASTI MAÐUR ÍSLANDS heldur vörumerki IFSA Ísland í heild sinni.
10. Þá fylgdi kvörtuninni bréf lögmanns kæranda til Smáralindar ehf., dags. 17. maí 2007. Fremst í bréfinu segir: „Efni: Vörumerkið „sterkasti maður Íslands.“ Ifsa sterkasti maður Íslands, forsvarsmaður Magnús Ver Magnússon. Aflraunamót sem halda á þann 26. maí nk. í húsakynnum félagsins, Vetrargarðinum Smáralind undir merkinu Ifsa sterkasti maður Íslands“. Í bréfinu segir síðan: „Fyrir hönd Hjalta Árnasonar vegna Félags Íslenskra aflraunamanna, [...], eru nú gerðar eftirfarandi athugasemdir við notkun vörumerkisins „sterkasti maður Íslands“ varðandi auglýsingu þessa móts. Athugasemdum þeim sem hér með er komið til vitundar félagsins byggjast á því, að félag sem Hjalti veitir forstöðu hafi yfir að ráða vörumerkinu „sterkasti maður Íslands“ en félagið hafi öðlast rétt yfir merkinu í samræmi við lög um vörumerki nr. 45/1997.“ Í bréfinu er næst rakið hvernig Hjalti og félagið hafi notað merkið og síðan segir m.a.: „Samkvæmt lögum um vörumerki nr. 45/1997 hefur Hjalti og það firma sem hann er í forsvari fyrir öðlast skýlausan rétt á vörumerkinu „sterkasti maður Íslands“[...] Að svo stöddu er bent á að séu slíkt vörumerki notuð í óþökk réttthafa þess geti slíkt skapað refsíabýrgð og leitt til skaðabóta. [...] Tekið er fram, að þó ofangreindir aðilar noti vörumerkið með ákveðnu forskeyti, til dæmis með forskeytinu „Ifsa“ breyti það engu í þessu sambandi. Með hliðsjón af ofangreindu er gerð sú krafa, að væntanlegu móti verði úthýst úr húsakynnum félagsins, að öðrum kosti er umbjóðandi minn knúinn til leita réttar síns meðal annars með skaðabótakröfu á hendur félaginu“.
11. Kvörtuninni fylgdi jafnframt bréf þess lögfræðings sem kvörtunina ritar, dags. 23. maí 2007, sem sent var lögmanni kæranda vegna framangreinds bréfs. Þar segir m.a.: „Hjalti Árnason hefur ekki forstöðu yfir vörumerkinu „sterkasti maður Íslands“. Hvorki orð- né myndmerkið með orðasambandinu „Sterkasti maður Íslands“, er skráð hjá Einkaleyfastofu. Þá hefur Hjalti ekki forstöðu yfir vörumerkinu „Sterkasti maður Íslands“ fyrir notkun sbr. 3. gr. laga nr. 45/1997. Þar

sem áskilnaður ákvæðisins er ekki fullnægt, það er að skv. 2. mgr. 3. gr. laga nr. 45/1997, segir: „Vörumerki, sem ekki telst uppfylla skilyrði laga þessara um skráningu, getur ekki skapað vörumerkjarétt með notkun.“ Samkvæmt upplýsingum frá Einkaleyfastofu sbr. meðfylgjandi bréf um einkaleyfi IFSA Ísland, Félag Íslenskra kraftamanna á vörumerkinu „IFSA STERKASTI MAÐUR ÍSLANDS“ er ekki mögulegt að fá einkarétt á orðunum STERKASTI MAÐUR ÍSLANDS. IFSA Ísland, Félag íslenskra kraftamanna hefur einkarétt sbr. bréf frá Einkaleyfastofu frá 27.6.2006, skráningarnúmer 646/2006, skráningardagur 3.7.2006., á vörumerkinu (orð- og myndmerki) IFSA STERKASTI MAÐUR ÍSLANDS. Í bréfi Einkaleyfastofu segir enn frekar að skráningin veitir ekki einkarétt á orðunum STERKASTI MAÐUR ÍSLANDS, sbr. ákvæði 1. mgr. 15. gr. laga nr. 45/1997... Eins og staðan er í dag er því öllum heimilt sem vilja að halda mót undir merkjum „Sterkasti maður Íslands“. Hinsvegar hefur IFSA Ísland, Félag íslenskra kraftamanna einkarétt skv. 1. gr. laga nr. 45/1997, að halda mót undir merkjum „IFSA Sterkasti maður Íslands“. Með hliðsjón af ofangreindu er gerð sú krafa, að Hjalti Árnason vegna Félags Íslenskra aflraunamanna, [...], láti af öllum kröfum um að mótið IFSA Sterkasti maður Íslands verði úthýst úr húsakynnum Smáralindar ehf.“. Í bréfinu kemur janframt m.a. fram að framkoma Hjalta Árnasonar gagnvart IFSA Ísland sé klárlega brot á lögum nr. 57/2005.

12. Kvörtuninni fylgdu jafnframt afrit af þremur tölvupóstum sem þar er vísað í. Þar er í fyrsta lagi um að ræða tölvupóst Hjalta Árnasonar til íþróttafréttamanns RÚV, dags. 7. desember 2007. Þar segir m.a.: „[É]g er ekki viss hvort þú vissr um samskipti mín og Rúv varðandi notkun á nafninu Sterkasti Maður Íslands? Ég þurfti að leita mér lögfræðilegarar aðstoðar og fengu útvarpsstjóri [...] og [...] framkvæmdastjóri hótunarbréf um málsókn. [...] hringdi síðan í mig og við gerðum munnleget samkomulag um að RÚV sýndi ekki mót þeirra Magnúsar Ver og [...] sem kallað var IFSA Sterkasti Maður Íslands árið sem sýnt var 2006. en síðar auglýst allstaðar sem Sterkasti Maður Íslands. Var ég í þeirri trú að búið væri að leysa þetta mál fyrir 2007. Engu að síður var þetta mót tekið upp af Rúv og aftur komu fréttir af þessum viðburði á röngum forsedum nú í Maí mánuði 2007. [...] sagði mér að hann bæri ekki ábyrgð á Fréttastofunni þegar ég spurði hann út í þetta atvik. Ég skal glaður útvega þér efni í Íþróttánnál ykkar, Löglega útgáfu af mótinu. Ef það gerist einu sinni enn að þessi misnotkun heldur áfram þá verður ykkur umsvifalaust stefnt fyrir lögbrot. [...] Ég vil að sjálfsögðu eiga góð samskipti við ykkur, en ég er bókstaflega neyddur til þessara aðgerða til að verja 20 ára markasstarf sem ég er ekki tilbún að láta af hendi átakalaust.“
13. Í öðru lagi er um að ræða tölvupóst Hjalta Árnasonar til starfsmanns Hátækni, dags. 26. maí 2008. Þar segir: „[É]g sá í Fréttablaðinu að þið notið vörumerkið „Sterkasti maður Íslands“ eftir því sem ég best veit þá hef ég unnið að því að markaðsetja og byggja upp þetta vörumerki í rúm 20 ár, Tel ég að hér sé um glæpsamlega notkun á mínu vörumerki að ræða. Ef þú hefur sótt heimild þína til Magnúsar Ver þá bið ég þig vinsamlega um að senda mér þau gögn, hann hefur enga heimild til að nota eða selja þetta vörumerki. Þið getið átt von á stefnu frá lögmanni mínum.“ Í þriðja lagi er um að ræða tölvupóst Hjalta Árnasonar til bæjarstjóra og upplýsinga- og þróunarfulltrúa Grindavíkurbæjar, dags. 11. apríl 2011. Þar segir: „[É]g bendi ykkur hér með á að „Sterkasti maður Íslands“ er vörumerki sem ég hef markaðsett og þróað frá árinu 1985...ég bendi ykkur á að

ykkur verður stefnt fyrir Héraðsdómi ef ekki verður breitt nafninu á aflraunamótinu sem þið eruð með á Sjómannadaginn.“

14. Með bréfum Neytendastofu, dags. 29. apríl 2011, var kærendum kynnt framkomið erindi og óskað eftir athugasemdum og skýringum þeirra í tilefni þess. Í bréfinu kemur fram að IFSA Ísland, félag íslenskra kraftamanna, kvarti yfir háttsemi sem það telji brjóta gegn 14. og 15. gr. a laga um eftirlit með viðskiptaháttum og markaðssetningu nr. 57/2005, en að mati Neytendastofa komi ákvæði 5. gr. sömu laga einnig til álita í málinu. Svar barst með bréfi Hjalta Árnasonar, ódags., sem mótttekið var af hálfu Neytendastofu 3. júní 2011. Þar kemur fram að kærendur séu ákaflega stoltir af langri og farsælli sögu mótsins „Sterkasti maður Íslands“ og 27 ára sögu þess, auk þess að hafa farið með aðrar kraftakeppnir og Hálandaleika um allt land og framleitt yfir 300 sjónvarpsþætti tengda keppnunum, fyrir utan árin 1985, 1987 og 2005. Kærendur hafi getað staðið við allar sínar skuldbindingar í gegnum árin og haldið sömu kennitölu alla tíð. Það séu þó ekki allir jafnánægðir með velgengni keppinnar. Þar fari fremstur í flokki Magnús Ver Magnússon.
15. Kærendur telji að samkvæmt lögum um vörumerki nr. 45/1997 hafi þeir skapað sér einkaleyfi. Þeir muni sækja um einkaleyfi á „Sterkasti maður á Íslandi“ og séu sannfærðir um að þeir fái það nú, á sömu forsendum og Morgunblaðið hafi fengið sína skráningu eftir áratuga notkun. Kærendur telji sig í fullum rétti að verja vörumerki sitt „Sterkasti maður Íslands“ með 27 ára sögu. Þeir telji sig njóta verndar laga með notkun sinni og hefð. Andi laganna sé að vernda höfundarétt og vörumerki og koma í veg fyrir misnotkun. Þar fyrir utan telji kærendur að lög um höfundarétt á sjónvarpsþáttunum verji einnig málstað þeirra. Það að Magnús Ver Magnússon stígi fram á sjónarsviðið sem boðberi háttsemi í viðskiptum komi Hjalta vægast sagt á óvart þar sem hann og nánar tiltekna aðrir menn og kennitölur í umsjón þeirra beri ekki vott um slíkt.
16. Það sem frekar þurfi að skoða sé misnotkun Magnúsar Ver á vörumerkinu „Sterkasti maður Íslands“ og höfundarétti að sjónvarpsþáttum, með því að afbaka nafnið og villa um fyrir viðskiptavinum sínum. Í framhaldi af því þurfi að skoða markaðsmisnotkun RÚV sem með gríðarlegri umfjöllun og yfirburða markaðsstöðu hafi stutt þessa misnotkun þar sem almannafé sé beitt miskunnarlaust í glæpsamlegum tilgangi. Þar heiti mótið „IFSA Sterkasti maður Íslands“ einn daginn, hinn daginn „Sterkasti maðurinn á Íslandi“ og næsta dag „FÍK Sterkasti maðurinn á Íslandi“ eða „Vestfjarðavíkingurinn Sterkasti maður Íslands“. RÚV hafi einnig gerst samsekt í þessu máli með því að hætta umfjöllun um upprunalega mótið en slá drumburnar í takt með vörufölsun Magnúsar Ver með yfirburðastöðu sinni á markaði. Hjalti muni leggja fram kæru í tvennu lagi til Neytendastofu. Annars vegar vegna Magnúsar Ver Magnússonar, fyrir misnotkun á vörumerki og brot á höfundarétti. Hins vegar vegna RÚV, fyrir misnotkun á vörumerki og brot á höfundarétti, en einnig fyrir markaðsmisnotkun í skjóli yfirburðastöðu sinnar á markaði.
17. Magnús Ver hafi þó ekki gert athugasemdir við mótið meðan hann hafi borið titilinn árin 1988, 1989, 1991, 1993, 1997, og 2004. Hann hafi þegið verðlaunafé og borið nafnbótina á þessum tíma. Þegar hann hafi ekki verið keppnisfær hafi honum samt þótt að hann ætti tilkall til tekna af mótinu. Það hafi verið árið 1995 sem farið hafi að bera á óvild Magnúsar Ver. Hann hafi á þeim tíma verið sterkasti maður heims og lagst svo lágt að hafa í hótunum við keppendur til að koma í

veg fyrir að þeir mættu á mótið. Hafi hann hótad þeim að þeir yrðu útilokaðir frá mótum erlendis. Árið 1998 hafi Magnús Ver ætlað sér að yfirtaka keppnina og nú með því að sækja um einkaleyfi á „Sterkasti maður Íslands“, vitandi það að keppnin væri í fullu fjöri, haldin af Hjalta. Umsókn Magnúsar Ver hafi verið hafnað. Þarna hafi átt að misnota Einkaleyfastofuna og ganga þvert á megingildi hennar um að vernda hugmyndir manna og koma í veg fyrri stuld á þeim. Hjalti hafi frétt af þessari uppákomu og einnig sótt um, en þeirri umsókn líka verið hafnað, þrátt fyrir langa sögu keppinnar á vegum Hjalta. Telji hann að Einkaleyfastofan hafi þar gert mistök.

18. Árið 1998 hafi Magnús Ver og annar einstaklingur hafið samstarf með Vestfjarðavíkinginn. Þá hafi þeir kynnt að titillinn „Sterkasti maður Íslands“ 1998 væri einnig í boði með Vestfjarðavíkingnum. Magnús Ver hafi síðar komið að nýju móti Viking Challenge, sem tveir aðrir einstaklingar og RÚV séu hluti af. Þetta hafi verið á árunum 2001 til 2003. Um hafi verið að ræða alþjóðlegt mót. Það hafi síðan verið 2004 til 2005 sem Magnús Ver hafi aftur byrjað fjárkúganir og hótad Hjalta því að ef hann greiddi honum ekki leyfisgjald myndi hann koma í veg fyrir að Hjalti fengi keppendur á mót sín. Í framhaldinu, þegar Hjalti hafi tjáð honum að hann hefði nóg með að borga hefðbundna skatta og myndi ekki greiða honum leyfisgjald, hafi hann farið í fjölmiðla og myndað sig ásamt fylgdarliði með fyrirsögninni „keppum ekki hjá Hjalta“. Þetta hafi gerst í tvígang. Í heilbrigðri samkeppni sé Coca Cola ekki að fara að greiða gjöld til samkeppnisaðila síns, Pepsi.
19. Upphafsmaður Vestfjarðavíkingins og Magnús Ver hafi síðan hafið samstarf um 1998. Þá hafi komið nýr vinkill á hótanir Magnúsar Ver. Vestfjarðavíkingurinn hafi verið sýndur á RÚV og notið þar vinsælda. Þá hafi þeim keppendum sem ætluðu að keppa hjá Hjalta verið hótad keppnisbanni og að þeim yrði þá meinaður aðgangur að Vestfjarðavíkingnum. Með þessu hafi Magnúsi Ver tekist að skaða eðlilega samkeppni. Hér sé um að ræða fjárkúgun, þar sem einn mótshaldari ætli að beita samkeppnisaðila fjárkúgunum. Þetta flokkist ekki undir eðlileg viðskipti. Það hafi svo verið á árinu 2005 eða 2006 sem Magnús Ver og félagar hafi gengið til liðs við IFSA, einkahlutafélag sem lofað hafi Íslendingum sem öðrum gulli og gersemum ef þeir kepptu eingöngu hjá þeim. Fjöldi manns hafi látið blekkjast. Með þessu hafi aftur átt að koma í veg fyrir eðlilega framgöngu íþróttarinnar og heilbrigða samkeppni, ekki bara á Íslandi heldur á heimsvísu. Þetta hafi kostað Hjalta hundruðir þúsunda þar sem hann hafi þurft að flytja inn gestakeppendur til að halda mótinu lifandi. Þessi samtök hafi verið sett til höfuðs keppninni „Sterkasti maður heims“ og öllum þeim sem sem hingað til höfðu starfað óháðir í þessum geira. Hér átti að rukka leyfisgjöld, Hjalta sem aðra.
20. Þeir hafi síðan árið 2005 haldið IFSA World Championship í Kanada og árið 2006 á Íslandi. Magnús Ver hafi þó kallað keppnina hér heima „Sterkasti maður heims“ þrátt fyrir að TWI hafi staðið fyrir keppninni „Sterkasti maður heims“ frá árinu 1977. Sjónvarpsstöðin Sýn hafi keypt sýningarréttinn að keppninni „Sterkasti maður heims“ árið 2006. IFSA hafi farið í gjalþrot árið 2008 og hvergi í heiminum séu lengur haldin mót í þeirra nafni. Það að Magnús Ver sé að kæra Hjalta til Neytendastofu fyrir ólögmeða viðskiptahætti sé ansi ótrúverðugt. Hans viðskiptasiðferði sé á lágu plani og byggist á hótunum og fjárkúgunum. Hjalti spyr hvers vegna Magnús Ver hafi ekki notað nafnbótina „Sterkasti maður Íslands“ ef hann telji Hjalta ekki hafa

höfundarétt/einkaleyfi á því. Með því að afbaka nafnið, sbr. „IFSA Sterkasti maður Íslands“, „Sterkasti maðurinn á Íslandi“, „Vestfjarðarvíkingurinn Sterkasti Maður Íslands“, „FÍK Sterkasti maður á Íslandi“, gerist Magnús Ver að sjálfsgöðu brotlegur við lög, þar sem hann villi um fyrir fólki og fyrirtækjum með því að fá velvilja og kostun á röngum forsendum. Einnig hafi tímasetningin ekki verið tilviljun. Mótið sé haldið viku eða mánuði fyrr en hið raunverulega mót, „Sterkasti maður Íslands“, sé haldið.

21. Nú sé verið að auglýsa „Sterkasti maðurinn á Íslandi“ hálfum mánuði á undan hinni raunverulegu upprunalegu keppni, „Sterkasti maður Íslands“. Í bréfinu er skorað á starfsmann Neytendastofu að hafa samband við lögfræðing hjá Einkaleyfastofunni, sem muni staðfesta að logo IFSA eða merkið „Sterkasti maður Íslands“ gefi félaginu engin réttindi til að misnota upprunalegu keppnina. Kvörtunin sé byggð á öfund og græðgi en eigi sér ekki lagalegar forsendur. Einnig verði Hjalti að lýsa undrun sinni á því mati Neytendastofu að hann hafi gerst brotlegur við lög nr. 57/2005. Þetta mat sé framkvæmt án þess að nokkur athugun hafi verið gerð á því hvort það geti verið að hann hafi samkvæmt hefð og notkun skapað sér einkarétt á vörumerkinu „Sterkasti maður Íslands“ og/eða eigi hér varinn höfundarétt. Það sé líka til nefnd á vegum Einkaleyfastofunnar sem geti tekið á svona málum. Ástæða þess að kærendur hafi beint spjótum sínum að viðskiptavinum Magnúsar Ver, sem ólöglega noti vörumerki þeirra, sé einfaldlega sú að Magnús Ver sé eignalaus.
22. Í bréfi kæranda er saga keppinnar „Sterkasti maður Íslands“ loks rakin. Þar segir að keppnin hafi fyrst verið haldin árið 1985 af Kraft. Nánar tiltekinn einstaklingur hafi staðið fyrir mótinu og Hjalti og annar einstaklingur hjálpað til við að láta þetta gerast með ráðgjöf og að finna kostendur. Árið 1986 hafi ekkert mót verið haldið. Árið 1987 hafi verið ákveðið að Hjalti skyldi taka við og mótið verið haldið í miðbæ Reykjavíkur af Hjalta persónulega. Árið 1988 hafi mótið verið haldið í Reiðhöllinni, 1989 í Laugardalshöll, 1990 og 1991 í Reiðhöll, 1995 til 1997 í Fjölskyldugarði og 1998 til 2011 í Fjölskyldugarði/Mosfellsbæ.
23. Með bréfi Neytendastofu til lögfræðings IFSA Ísland, félags íslenskra kraftamanna, dags. 23. júní 2011, var félaginu kynnt svarbréf Hjalta Árnasonar og gefinn kostur á að gera athugasemd við það. Svar barst með bréfi, dags. 1. júlí 2011. Þar segir að í fljótu bragði gefi bréfið ekki tilefni til ítarlegra andsvara að undanskildum nokkrum atriðum sem rétt sé að víkja að og hnykkja á áður en ákvörðun verði tekin í málinu, þar sem ranglega eða villandi sé farið með að því er varði málsatvik, grundvöll og lagalegar hliðar málsins. Tekið skuli fram að hér verði einungis nefnd allra helstu atriði í þessu sambandi og áskilinn sé réttur til að koma að mun ítarlegri andmælum á síðari stigum málsins, sér í lagi í ljósi þess að umrædd andmæli séu svo þvæld og ruglingsleg á köflum að þau séu nánast óskiljanleg og ómögulegt sé að greina hver efnisleg niðurstaða eða efnislegur rökstuðningur sé.
24. Í bréfi Hjalta Árnasonar segi að það komi á óvart að Magnús Ver stígi fram á sjónarsviðið sem boðberi háttsemi í viðskiptum. Síðan sé fjallað um tvo aðra einstaklinga og vísað til rekstrarsögu þeirra og fjármálalegrar stöðu félaga þeim tengdum. IFSA Ísland lýsi undrun sinni á þessum ummælum, sem geti ekki með nokkru móti tengst efnislega kvörtun félagsins. Sé þetta enn eitt dæmið um það með hvaða hætti Hjalti sjálfur og fyrir hönd félagsins komi fram og með hvaða

hætti hann reyni með öllu móti að gera lítið úr mönnum án ástæðu og hér sér í lagi án þess að eiga aðild að umræddu máli eða hafa með nokkru móti áhrif á niðurstöðu þess. Sé þetta dapur málflytningur en á sama tíma lýsandi fyrir afstöðu Hjalta Árnasonar í bréfinu, sem virðist miða að því að drepa umræðunni á dreif til að koma sér hjá því að fjalla um eiginleg málsatvik og lagasjónarmið sem hér séu til skoðunar.

25. Í andmælum sínum haldi Hjalti Árnason því enn fremur fram að Magnús Ver hafi óvild í sinn garð. Þessu sé algjörlega hafnað, enda segi í bréfi Hjalta að Magnús Ver hafi keppt og unnið þó nokkur mót sem haldin hafi verið af Hjalta. Það samstarf hafi farið vel fram á meðan á því hafi staðið. Hins vegar megi benda á að óvild af hálfu Hjalta hafi komið til á sama tíma og Magnús Ver hafi farið í samkeppni við hann í mótshaldi á aflraunakeppnum. Verði því að vísa yfirlýsingum um óvild heim til föðurhúsanna þar sem slík afstaða eigi sér rætur hjá Hjalta Árnasyni, enda sýni tölvupóstur og umrædd andmæli með afgerandi hætti hver huglæg afstaða hans sé í garð Magnúsar Ver. Í bréfi sínu haldi Hjalti því enn fremur fram að Magnús Ver hafi beitt hann fjárkúgunum með kröfum um leyfisgjald. Þetta sé einfaldlega rangt og raunar með ólíkindum hvers vegna verið sé að halda svona staðleysu fram. Þá haldi Hjalti því einnig fram að Magnús Ver hafi hótad keppendum keppnisbanni skyldu þeir keppa hjá Hjalta og með þessu hafi hann beitt Hjalta fjárkúgun. Þessi fullyrðing sé fráleit enda viti þeir sem vilja að ástæða þess að Hjalti hafi átt erfitt með að manna sín mót hafi einfaldlega verið sú staðreynd að keppendur hafi frekar viljað keppa hjá Magnúsi Ver.
26. Í bréfi sínu segi Hjalti Árnason ótrúverðugt að Magnús Ver sé að „kæra“ hann fyrir ólögmeða viðskiptahætti og að viðskiptasiðferði hans sé á lágu plani og byggist á fjárkúgunum og hótunum. Þessar staðhæfingar séu örvæntingarfullar og án nokkurra gagna sem geti staðfest þær enda ósannar. Andstætt við framferði Hjalta Árnasonar í viðskiptum, sem einkennist af markvissri vinnu að hótunum, rægingu, ógnunum og öðrum dólghætti, hafi Magnús Ver lagt sig fram og gert sitt ítrasta til að sækja rétt sinn með lögmætum leiðum, sbr. vörumerkið IFSA STERKASTI MAÐUR ÍSLANDS. Að síðustu sé svo vert að benda á hvað Hjalti Árnason riti, og staðfesti þar með markvissa aðför að viðskiptavinum Magnúsar Ver. Í bréfi hans segi að ástæða þess að kærendur hafi beint spjótum sínum að viðskiptavinum Magnúsar Ver sé einfaldlega sú að Magnús Ver sé eignalaus. Af þessari staðfestingu um markvissa aðför gagnvart viðskiptavinum Magnúsar Ver sé ekki hægt að draga aðra ályktun en fram komi um að ástæður þessarar aðfarar af hans hálfu sé fjárhagsstaða Magnúsar Ver. Ekki sé með nokkrum hætti hægt að sjá hvaða réttlætning felist í því að Hjalti Árnason áskilji sér rétt til að ganga að viðskiptavinum Magnúsar Ver sökum þess að hann hafi glímt við fjárhagsvandræði. Á sama hátt sýni þetta hversu kaldrifuð, ótæk og ómálefnaleg afstaða Hjalta Árnasonar sé í þessu máli í heild sinni. Að öðru leyti en að framan greini vísist um röksemdir IFSA Ísland til kvörtunarinnar til Neytendastofu. Félagið leggi áherslu á að skjótt verði gripið til þess að taka ákvörðun í málinu, enda sé ljóst að á meðan kærendur haldi uppi óbreyttu framferði valdi það félaginu verulegu tjóni þar sem flest aflraunamót séu haldin að sumri til.
27. Með bréfi Neytendastofu, dags. 6. júlí 2011, var kæranda, Hjalta Árnasyni, kynnt framangreint bréf IFSA Ísland og gefinn kostur á að gera athugasemd við það. Ekkert svar barst innan þess

frests sem gefinn var. Með bréfum til kæranda, Hjalta Árnasonar, og lögfræðings IFSA Ísland, dags. 10. ágúst 2011, var tilkynnt að gagnaöflun í málinu væri lokið og það yrði nú tekið til ákvörðunar Neytendastofu. Meðfylgjandi bréfinu var listi yfir gögn málsins. Með bréfum til sömu aðila, dags. 17. nóvember 2011, tilkynnti Neytendastofa að því miður væru fyrirsjáanlegar frekari tafir á afgreiðslu málsins en vonast væri til þess að því yrði lokið innan fjögurra mánaða. Með bréfi til sömu aðila, dags. 14. mars 2012, tilkynnti Neytendastofa á ný að því miður væri fyrirsjáanlegar frekari tafir á afgreiðslu málsins en vonast væri til þess að því yrði lokið innan fjögurra mánaða.

ÁKVÖRÐUN NEYTENDASTOFU

28. Hinn 12. apríl 2012 tók Neytendastofa hina kærðu ákvörðun nr. 18/2012. Þar var komist að þeirri niðurstöðu að Hjalta Árnason, sjálfur og fyrir hönd Félags íslenskra aflraunamanna hafi brotið gegn 5. gr. og 14. gr. laga um eftirlit með viðskiptaháttum og markaðssetningu nr. 57/2005, með því að hafa uppi ummæli um ólögmætt atferli IFSA Ísland, félags íslenskra kraftamanna, við viðskiptamenn félagsins vegna notkunar IFSA á heitinu „IFSA Sterkasti maður Íslands“. Með ákvörðuninni bannaði Neytendastofa Hjalta Árnasyni sjálfum og fyrir hönd Félags íslenskra aflraunamanna að viðhafa slíka viðskiptahætti, með vísan til 2. mgr. 21. gr. b sömu laga.
29. Í niðurstöðukafla hinnar kærðu ákvörðunar er fyrst tekið fram að í málinu kvarti IFSA Ísland, félag íslenskra kraftamanna yfir framferði kæranda, Hjalta Árnasonar og Félags íslenskra aflraunamanna, sem Hjalta sé í forsvari fyrir, með því að hafa samband við viðskiptamenn IFSA Ísland þar sem Hjalta fullyrði m.a. að IFSA sé að nota vörumerki hans „Sterkasti maður Íslands“. Hjalta telji að notkun IFSA á heitinu „IFSA sterkasti maður Íslands“ sé brot enda vörumerkið verndað. Í erindi IFSA sé vísað til ákvæða 14. og 15. gr. a laga nr. 57/2005 en Neytendastofa hafi talið að auk þess komi 5. gr. sömu laga til álita í málinu.
30. Í ákvörðuninni er efni 5., 14. og 15. gr. a laga nr. 57/2005 síðan rakið og m.a. tekið fram að samkvæmt 14. gr. megi fullyrðingar sem fram koma í auglýsingum ekki veita misvísandi, rangar eða villandi upplýsingar gagnvart keppinautum, auglýsanda eða stöðu auglýsanda, vöru eða þjónustu hans, gagnvart keppinautum. Þá segir um 15. gr. a að í ákvæðinu felist almenn vernd auðkenna sem komi til fyllingar á vörumerkjavernd, eins og glöggst sjáist af lögskýringargögnum þegar reglan hafi fyrst verið lögfest. Fyrri málsliður greinarinnar hafi að geyma almennt bann við því að nota auðkenni, t.d. firmanafn og vörumerki, sem annar eigi. Rétturinn til þessara auðkenna geti hvílt á sérlöggjöf, svo sem lögum um vörumerki, lögum um verslunarskrár, firmu og prókúruumboð og því um líku. Samkvæmt greinargerðinni skipti ákvæðið máli um viðbótarvernd við þá vernd sem framangreind sérlög veiti auðkennum. Þá segi í greinargerðinni að í 2. másl. greinarinnar sé rétturinn til að nota eigin auðkenni takmarkaður á þann veg að óheimilt sé að nota auðkenni þannig að leitt geti til þess að villst verði á því og öðru auðkenni sem annað fyrirtæki noti með fullum rétti.

31. Í erindi IFSA sé ekki kvartað undan notkun kæranda á nafninu „Sterkasti maður Íslands“ eða ruglingshættu milli þeirra heita sem aðilar hafi valið til að auðkenna sig með. Með vísan til þessa komi 15. gr. a ekki frekari til skoðunar í málinu.
32. Það sé mat Neytendastofu að yfirlýsingar í bréfi kæranda til Smáralindar sem og yfirlýsingar í tölvubréfum Hjalta Árnasonar til annarra viðskiptaaðila IFSA um misnotkun félagsins á vörumerkinu „Sterkasti maður Íslands“ hafi verið rangar. Fram hafi komið í málinu að báðum aðilum hafi verið hafnað um skráningu á vörumerkinu „Sterkasti maður Íslands“ og því hafi Hjalta verið fullljóst hver réttur hans til heitisins hafi verið. Með lögum nr. 57/2005 sé ekki komið í veg fyrir að fyrirtæki tjái sig um viðskiptahætti keppinauta sinna en í lögnum séu þó settar ákveðnar skorður við því að slíkt sé gert með ósanngjörnum hætti eða þannig að vegið sé að keppinauti, vöru eða þjónustu sem keppinautur selji. Þá telji Neytendastofa yfirlýsingar um málshöfðanir til viðskiptaaðila einnig til þess fallnar að hafa áhrif í þeim tilgangi að fá þá til að láta af viðskiptum við IFSA. Með vísan til framangreinds hafi kærundur brotið gegn 5. gr. og 14. gr. laga nr. 57/2005. Með vísan til atvika eins og þeim sé háttað í máli þessu, þ.e. umfangs brotsins og þess að um fyrsta brot sé að ræða, og meðalhófsreglu 12. gr. stjórnslulaga nr. 37/1993 telji Neytendastofa ekki tilefni til beita heimildum til álagningar stjórnvaldssektar.

RÖKSTUÐNINGUR KÆRANDA OG ATHUGASEMDIR ANNARRA

33. Í kæru, dags. 14. maí 2012, kemur fram að kærandi sé ósammála ákvörðun Neytendastofu, kæri hana því til áfrýjunarnefndarinnar og setji fram eftirfarandi athugasemdir við hana. Rétt er taka fram að í kærinni er jafnan talað um kæranda í eintölu, þ.e. vísað til „umbjóðanda“ þess lögfræðings sem ritar kærana, og með því vísað til Hjalta Árnasonar. Til samræmis við það verður eintöluorðið kærandi notað um Hjalta Árnason í eftirfarandi lýsingu á efni kærinnar og öðrum sjónarmiðum sem færð hafa verið fram á áfrýjunarstigi. Rétt er þó að taka fram að af hálfu áfrýjunarnefndar neytendamála er kærana skilin sem kæra af hálfu bæði Hjalta Árnasonar og Félags íslenskra aflraunamanna, enda er stundum vísað til þeirra beggja.
34. Í kærinni er tekið fram að í niðurstöðu Neytendastofu komi fram að hún telji að yfirlýsingar kæranda, sem fram komi í bréfum til viðskiptaaðila IFSA um misnotkun félagsins á vörumerkinu STERKASTI MAÐUR ÍSLANDS, hafi verið rangar og að fram hafi komið í málinu að báðum aðilum hafi verið hafnað um skráningu á vörumerkinu STERKASTI MAÐUR ÍSLANDS. Þetta hafi kæranda átt að vera fullljóst. Þessu sé kærandi fullkomlega ósammála. Kærundur hafi frá árinu 1985 notað vörumerkið STERKASTI MAÐUR ÍSLANDS og haldið aflraunakeppnir undir því vörumerki því næst sleitulaust í 27 ár. Á þessum tíma hafi kærandi varið bæði tíma og fjármunum í að byggja upp vörumerkið og þáttur í þeirri viðleitni hafi m.a. verið að koma í veg fyrir að aðrir myndu hagnast á þeirri fjárfestingu og gera að engu.
35. Samkvæmt 2. tölul. 1. mgr. 3. gr. laga um vörumerki nr. 45/1997 geti vörumerkjaréttur stofnast með notkun vörumerkis sem sé og hafi verið notað hér á landi fyrir vörur og þjónustu. Í 2. mgr. 3. gr. laganna komi jafnframt fram að vörumerki sem ekki teljist uppfylla skilyrði laganna um sérkenni við upphaf notkunar, geti skapað vörumerkjarétt ef merkið öðlast sérkenni fyrir notkun.

Líkt og fram hafi komið megi lesa það úr hinni kærðu ákvörðun að þar sem umsókn kæranda um skráningu á vörumerkinu STERKASTI MAÐUR ÍSLANDS hafi verið synjað árið 1998 hafi kærandi í raun ekki haft neitt tilkall til auðkennisins STERKASTI MAÐUR ÍSLANDS og þar með ekki haft heimild til þess að tjá sig um misnotkun IFSA á því. Þetta sé að sjálfsögðu alrangt. Ákvörðun Einkaleyfastofunnar taki aðeins til umsóknarinnar eins og hún hafi legið fyrir á þeim tíma. Það hafi hins vegar ekki á nokkurn hátt áhrif á það hvort að kærandi hafi á þeim tíma eða síðar áunnið sér vörumerkjarétt á heitinu STERKASTI MAÐUR ÍSLANDS, þar sem forsenda þess sé ekki formleg skráning.

36. Líkt og fram hafi komið á fyrri stigum málsins hafi kærandi lagt inn umsókn til skráningar vörumerkisins STERKASTI MAÐUR ÍSLANDS í flokki 41, ásamt gögnum sem sýni fram á notkun hans á vörumerkinu frá árinu 1985, og óski eftir að fá merkið skráð á grundvelli markaðsfestu. Umsóknin, sem meðfylgjandi sé kærinni ásamt fylgigögnum hennar (vörumerkjaumsókn nr. 214/2012 frá 1. febrúar 2012), sé nú til meðferðar hjá Einkaleyfastofunni. Kærandi vinni jafnframt að því að útvega enn frekari notkunarögn til stuðnings skráningarhæfi merkisins, sem lögð verði inn til Einkaleyfastofunnar innan skamms, og séu að hluta til meðfylgjandi kærinni. Kærandi hafi því álitnið á grundvelli 1. og 2. mgr. 3. gr. laga nr. 45/1997 að hann hafi áunnið sér einkarétt á vörumerkinu STERKASTI MAÐUR ÍSLANDS með áratuga langri notkun sinni á auðkenninu. Hann sé því í fullum rétti til að gera athugasemdir við notkun IFSA, Magnúsar Ver Magnússonar og annarra á auðkenni því sem hann telji sig hafa öðlast einkarétt á og krefjast þess að þeir láti af óheimilli notkun á auðkenni sem hann telji sig eiga tilkall til á grundvelli notkunar og markaðsfestu. Það sé miður að Einkaleyfastofan hafi enn ekki afgreitt umrædda umsókn þar sem samþykki hennar á umsókninni til skráningar myndi enn frekar renna stoðum undir rétt kæranda. Það breyti því hins vegar ekki að áfrýjunarnefnd neytendamála ætti af meðfylgjandi gögnum að vera réttur kæranda fullljós.
37. Kærandi hafni því algjörlega að hann hafi með ósanngjörnum hætti tjáð sig eða vegið að keppinauti sínum og þar með brotið gegn 5. og 14. gr. laga nr. 57/2005. Aðgerðir hans hafi eingöngu miðað að því að vernda einkarétt hans á auðkenninu STERKASTI MAÐUR ÍSLANDS, sem hann hafi öðlast með áratuga langri notkun og markaðsfestu. Slíkt sé fullkomlega í samræmi við það sem eðlilegt geti talist til þess að vernda rétt hans. Láti rétthafi undir höfuð leggja að gera nauðsynlegar ráðstafanir til að koma í veg fyrir notkun annarra á auðkenni hans geti það haft í för með sér að einkaréttur hans forfarist. Ekki sé hægt að leggja að jöfnu umsóknir IFSA og Magnúsar Ver og umsókn kæranda frá árinu 1998. Þegar IFSA og Magnús Ver hafi lagt inn sína umsókn 7. júlí 1998 hafi Magnúsi Ver verið fullljóst að kærandi hafi frá árinu 1985 haldið mót undir auðkenninu STERKASTI MAÐUR ÍSLANDS, enda hafi Magnús Ver sjálfur tekið þátt í mótinu og borið nafnbótina árin 1988, 1989, 1991 og 1993. Umsóknin hafi því verið lögð inn í vondri trú til þess að hagnast á markaðsvinnu, fjárfestingu og orðspori kæranda.
38. Slík framkoma af hálfu IFSA og Magnúsar Ver sé ekki einsdæmi því árið 2006 hafi Magnús Ver haldið keppni hér á landi undir nafninu „Sterkasti maður heims“, án þess að hafa til þess leyfi frá IMG Trans World International, sem eigi „The World’s Strongest Man“ vörumerkið m.a. skráð í Evrópusambandinu frá 1997. Heiti þessarar keppni á vegum IFSA hafi verið „IFSA Strongman“.

Á þessum tíma hafi sjónvarpsstöðin Sýn verið búin að kaupa sýningarréttinn að „The World's Strongest Man“, en Magnús Ver hafi fengið kostun og samstarf við RÚV o.fl. Slíkt hafi verið til þess fallið að valda ruglingi líkt og fram komi í umfjöllun sem meðfylgjandi sé kærinni. Að lokum skuli bent á að í hinni kærðu ákvörðun virðist Neytendastofa gefa skráðu vörumerki IFSA Ísland aukið vægi miðað við það sem skráningin gefi tilefni til. Í kærinni er merkið birt og tekið fram að í bréfi Einkaleyfastofu sem fylgt hafi skráningarvottorðinu komi skýrt fram að skráningin veiti IFSA ekki einkarétt á orðunum STERKASTI MAÐUR ÍSLANDS né í raun IFSA STERKASTI MAÐUR ÍSLANDS, heldur einungis vörumerkinu í heild sinni ásamt stílfærslu þess. Samt sem áður segi í hinni kærðu ákvörðun að kæranda sé bannað að hafa uppi ummæli um ólöglegt atferli IFSA Ísland við viðskiptamenn félagsins vegna notkunar á „IFSA Sterkasti maður Íslands“.

39. Rétt sé að benda á að samkvæmt orðalagi ákvörðunarorða Neytendastofu sé kæranda bannað að hafa uppi ummæli um „ólöglegt atferli IFSA Ísland“. Slíkt sé fáheyrt að ekki megi hafa uppi ummæli um ólöglegt atferli. Rétt sé að benda á að IFSA hafi í raun ekki sjálft notað vörumerki sitt eða haldið keppnir undir vörumerki sínu síðustu ár, heldur hafi IFSA notað hin ýmsu nöfn fyrir keppnir sínar. Þar megi nefna „Sterkasti maðurinn á Íslandi“, „Vestfjarðavíkingurinn – Sterkasti maður Íslands“, „FÍK Sterkasti maðurinn á Íslandi“ o.fl. Kærandi hafi því ekki, líkt og kveðið sé á um í ákvörðunarorði, gert athugasemdir við notkun á vörumerkinu „IFSA Sterkasti maður Íslands“.
40. Í erindi IFSA sé vísað til nokkurra bréfa kæranda þar sem hann geri athugasemdir við notkun IFSA á „Sterkasti maður Íslands“. Í fyrsta lagi sé um að ræða tölvupóstsamskipti við íþróttafréttamann RÚV. Í þeim samskiptum komi skýrt fram að kærandi geri ekki athugasemd við notkun IFSA á ofangreindu orð- og myndmerki sínu heldur geri hann athugasemd við að RÚV sýni frá móti sem „kallað var IFSA Sterkasti Maður Íslands ... en síðar [sé] auglýst allstaðar sem Sterkasti Maður Íslands“. Í öðru lagi sé um að ræða tölvupóstsamskipti milli kæranda og starfsmanns Hátækni þar sem kærandi árétti rétt sinn til vörumerkisins STERKASTI MAÐUR ÍSLANDS á grundvelli áratuga langrar notkunar og geri athugasemdir við meinta misnotkun á því. Hvergi sé þar minnst á framangreint vörumerki IFSA STERKASTI MAÐUR ÍSLANDS. Í þriðja lagi sé um að ræða bréf til bæjarstjóra þar sem kærandi sé enn og aftur að kynna fyrir viðtakanda þann grundvöll sem hann byggir rétt sinn á, þ.e. notkun á vörumerkinu „Sterkasti maður Íslands“ frá árinu 1985 og fari fram á að notkun á því vörumerki verði hætt. Vel megi vera að formlega hafi keppnin sem fram fór á sjómannadaginn í Grindavík borið heitið „FÍK Sterkasti maður á Íslandi“ en hún hafi verið markaðssett sem „Sterkasti maður á Íslandi, sbr. gögn sem meðfylgjandi séu kærinni, og slíkt verði að teljast til þess fallið að stuðla að ruglingi við auðkenni kæranda.
41. Það sé því fráleitt að banna kærendum að viðhafa slíka viðskiptahætti, þar sem kærandi í fyrsta lagi kynni viðmælanda grundvöll réttar síns, í öðru lagi minnst aldrei á framangreint auðkenni mótaðila og í þriðja lagi sé um að ræða auðkenni sem mótaðili virðist eftir því sem næst verði komist ekki nota í dag. Kærandi hafi í 27 ár unnið að því að byggja upp vörumerki sitt í tengslum við aflraunakeppnir. Hann hafi því fyrir löngu áunnið sér einkarétt á auðkenninu STERKASTI

MAÐUR ÍSLANDS. Kærandi hafi líkt og vörumerkjahöfum beri, vilji þeir varðveita einkarétt sinn, gert athugasemdir við notkun IFSA og Magnúsar Ver Magnússonar á vörumerki hans. Líkt og fram hafi komið sé formleg skráning ekki forsenda þess að vörumerkjarettur skapist samkvæmt lögum um vörumerki nr. 45/1997 og ekki sé hægt að fullyrða, líkt og mótaðili geri og tekið sé upp í ákvörðun Neytendastofu, að kærandi hafi ekki öðlast einkarétt á vörumerkinu „Sterkasti maður Íslands“, einfaldlega af því að Einkaleyfastofan hafi ekki samþykkt merkið til skráningar árið 2006 á grundvelli þeirra gagna sem þá hafi verið fyrirbyggjandi. Í ljósi framangreinds sé farið fram á að hinni kærðu ákvörðun verði hrundið og kvörtun IFSA Ísland vísað frá.

42. Sem fyrr segir fylgdi kærinni umsókn kæranda til Einkaleyfastofunnar um skráningu vörumerkis, dags. 1. febrúar 2012, ásamt fylgigögnum, auk frekari gagna til stuðnings skráningarhæfi merkisins. Þá fylgdi einnig með skjal um vörumerkið THE WORLD'S STRONGEST MAN, fjölmiðlaumfjöllun er snerti keppni með yfirskriftina „Sterkasti maður í heimi“ árið 2006 og dagskrá/umfjöllun um aflraunakeppni á sjómannadaginn í Grindavík árið 2010, sem vísað er til sem keppninnar „sterkasti maður á Íslandi“. Með tölvubréfi, dags. 15. maí 2012, sendi lögfræðingur kæranda áfrýjunarnefnd neytendamála eitt skjal til viðbótar, þ.e. auglýsingu Hátækni úr Fréttablaðinu er varðar aflraunakeppni í Smáralind, þar sem segir m.a. „Sterkasti maður Íslands í Smáralind“.
43. Með bréfi, dags. 18. maí 2012, óskaði áfrýjunarnefnd neytendamála eftir afstöðu Neytendastofu til kærunnar. Neytendastofa svaraði með greinargerð, dags. 24. maí 2012, þar sem þess er krafist að hin kærða ákvörðun verði staðfest með vísan til forsendna hennar. Stofnunin tekur fram að í kæru sé fjallað með almennum og sérstökum hætti um vörumerkjarett og þann rétt sem kærandi telji sig eiga til heitisins STERKASTI MAÐUR ÍSLANDS. Neytendastofa bendi á að í niðurstöðukafla hinnar kærðu ákvörðunar komi fram að þar sem kvörtun IFSA hafi ekki verið vegna notkunar kæranda á heitinu STERKASTI MAÐUR ÍSLANDS eða ruglingshættu milli þeirra heita sem aðilar hafi auðkennt sig með komi ákvæði 15. gr. a laga nr. 57/2005 ekki til frekari skoðunar í málinu. Neytendastofa hafi því ekki tekið afstöðu til þess hvort heitið njóti verndar ákvæðisins. Þó komi fram í ákvörðun stofnunarinnar að þar sem Einkaleyfastofan hafi þegar hafnað kæranda um skráningu á heitinu hafi honum verið ljóst hver réttur hans til heitisins væri. Neytendastofa hafi talið rétt að taka þetta fram í ákvörðuninni til þess að sýna fram á að kæranda hafi þegar verið ljóst að réttur hans til heitisins væri ekki óumdeildur eins og hann haldi fram í tölvupóstsamskiptum og bréfasamskiptum við hin ýmsu fyrirtæki. Framangreint eigi við um beitingu 5. og 14. gr. laganna en ekki 15. gr. a eins og kærandi virðist telja.
44. Í kæru komi fram að kærandi hafni því að hann hafi með ósanngjörnum hætti tjáð sig eða vegið að keppinauti sínum og þar með brotið gegn 5. og 14. gr. laganna. Þá komi fram að orðalag í ákvörðunarorði Neytendastofu sé með þeim hætti að kæranda sé bannað að viðhafa ummæli um „ólögmætt atferli IFSA Ísland“ og slíkt sé fáheyrt að ekki megi hafa uppi ummæli um ólögmætt atferli. Neytendastofa hafni framangreindu og bendi á að ákvörðunarorð lúti að umræddri ákvörðun og því sem þar komi fram. Þá vísi Neytendastofa til þess sem fram komi í ákvörðun stofnunarinnar þess efnis að ákvæði laga nr. 57/2005 komi ekki í veg fyrir að fyrirtæki tjái sig um viðskiptahætti annarra en lögin setji þó ákveðnar skorður við því að það sé gert með

ósanngjörnum hætti eða þannig að vegið sé að keppinauti. Að öðru leyti vísi stofnunin til hinnar kærðu ákvörðunar.

45. Með bréfi áfrýjunarnefndar neytendamála, dags. 30. maí 2012, var lögfræðingi kæranda send greinargerð Neytendastofu og óskað eftir afstöðu kæranda til hennar. Svar barst með bréfi, dags. 14. júní 2012. Þar er vísað til þess að í greinargerð Neytendastofu komi fram að stofnunin hafi ekki tekið afstöðu til þess hvort heitið STERKASTI MAÐUR ÍSLANDS njóti verndar ákvæðis 15. gr. a laga nr. 57/2005 og komi það því ekki til frekar skoðunar. Að mati kæranda sé fráleitt að fjalla um þá deilu aðila, sem hér um ræði, án þess að taka tillit til ákvæðis 15. gr. a og ákvæða laga um vörumerki nr. 45/1997, þar sem deila aðilanna snúist að öllu leyti um vörumerkjarétt.
46. Kærandi telji sig með áratugalangri notkun sinni á auðkenninu STERKASTI MAÐUR ÍSLANDS hafa áunnið sér einkarétt á notkun þess hér á landi. IFSA Ísland, félag íslenskra kraftamanna, eigi aftur á móti skráð orð- og myndmerkið IFSA – STERKASTI MAÐUR ÍSLANDS. Neytendastofa ítreki að kæranda hafi mátt vera ljóst að réttur hans hafi ekki verið óumdeildur þar sem Einkaleyfastofan hafi árið 1998 synjað merkinu um skráningu. Samkvæmt 2. tölul. 1. mgr. 3. gr. laga um vörumerki nr. 45/1997 geti vörumerkjaréttur stofnast með notkun vörumerkis sem sé og hafi verið notað hér á landi fyrir vörur og þjónustu. Í 2. mgr. 3. gr. laganna komi jafnframt fram að vörumerki sem ekki teljist uppfylla skilyrði laganna um sérkenni við upphaf notkunar, geti skapað vörumerkjarétt öðlist merkið sérkenni fyrir notkun. Umsóknin sem Neytendastofa vísi til hafi verið lögð inn árið 1996 og síðan þá séu liðin 16 ár. Kærandi hafi því alls notað vörumerkið STERKASTI MAÐUR ÍSLANDS nær sleitulaust í 27 ár.
47. Kærandi vísi því alfarið á bug að hann hafi viðhaft óréttmæta viðskiptahætti, sbr. 5. og 14. gr. laga nr. 57/2005. Í ákvörðunarorðum Neytendastofu segi orðrétt: „Hjalti Árnason, [...], sjálfur og fyrir hönd Félags íslenskra aflraunamanna hefur brotið gegn 5. gr. og 14. gr. laga nr. 57/2005, um eftirlit með viðskiptaháttum og markaðssetningu, með því að hafa uppi ummæli um ólögmaðtt atferli IFSA Ísland, félag íslenskra kraftamanna, við viðskiptamenn félagsins vegna notkunar IFSA á heitinu „IFSA Sterkasti maður Íslands“. Með vísan til 2. mgr. 21. gr. b. laga nr. 57/2005 bannar Neytendastofa Hjalta Árnasyni sjálfum og fyrir hönd Félags íslenskra aflraunamanna að viðhafa slíka viðskiptahætti.“ Af þessu megi skilja að kæranda sé bannað að hafa uppi ummæli um ólögmaðtt atferli IFSA Ísland við viðskiptamenn félagsins vegna notkunar IFSA á heitinu „IFSA Sterkasti maður Íslands“.
48. Það sé mikilvægt í þessu sambandi að kærandi hafi aldrei gert athugasemd við notkun IFSA Ísland á auðkenninu IFSA – STERKASTI MAÐUR ÍSLANDS, þar sem félagið hafi ekki notað það auðkenni árum saman, heldur geri hann athugasemd við notkun þess á auðkenninu STERKASTI MAÐUR ÍSLANDS, sem hann telji sig hafa öðlast einkarétt á með áratugalangri notkun. Í þeim samskiptum, sem IFSA Ísland leggi fram og sýni samskipti kæranda við viðskiptamenn félagsins, veiti kærandi að öllu leyti réttar upplýsingar og fari rétt með staðreyndir. Hann upplýsi viðtakanda að hann telji sig hafa öðlast einkarétt á notkun á auðkenninu STERKASTI MAÐUR ÍSLANDS og á hverju hann byggi það álit sitt. Hann geri athugasemdir við notkun þeirra á auðkenninu STERKASTI MAÐUR ÍSLANDS, en geri eins og áður segi ekki

athugasemdir við notkun á auðkenninu IFSA – STERKASTI MAÐUR ÍSLANDS, þar sem IFSA Ísland hafi ekki notað það aukenni um árabíl. Kærandi vísi í það í bréfaskrifum sínum að hann muni láta reyna á rétt sinn, verði ekki orðið við athugasemdum hans, sem hljóti að vera hverjum manni heimilt í réttarríki og fullkomlega eðlileg leið til að leysa úr deilumálum sem þessum.

49. Í þessu sambandi sé rétt að benda á 15. gr. a laga nr. 57/2005, en þar segi að „sérhverjum [sé] bannað að nota auðkenni, sem hann á tilkall til, á þann hátt að leitt geti til þess að villst verði á því og öðru einkenni sem annað fyrirtæki notar með fullum rétti“. Það sé afstaða kæranda að IFSA Ísland hafi meðvitað og í raun með skipulögðum hætti notað vörumerki hans, STERKASTI MAÐUR ÍSLANDS, í stað þess að nota sitt eigið auðkenni IFSA – STERKASTI MAÐUR ÍSLANDS, með það að markmiði að nýta sér viðskiptavild og frægð hinnar upprunalegu keppni, aflraunamótsins STERKASTI MAÐUR ÍSLANDS. Sýnt hafi verið frá því móti ár hvert á Stöð 2 frá árinu 1996 og greitt fyrir sýningarrétt á því. IFSA Ísland hafi selt mót sitt sem „Sterkasti maður Íslands“ en opinberlega sett IFSA fyrir framan eða F.Í.K. (félag íslenskra kraftamanna), og nú síðast notað „Sterkasti maður á Íslandi“. Það sé miður að Einkaleyfastofan hafi enn ekki tekið formlega ákvörðun varðandi skráningarháfi vörumerkis kæranda. Í ljósi framangreinds sé líkt og áður farið fram á að hinni kærðu ákvörðun verði hrundið og kvörtun IFSA Ísland vísað frá.
50. Bréfinu og því tölvubréfi sem það barst áfrýjunarnefndinni með fylgdu gögn í því skyni að sýna fram á að IFSA Ísland sé ekki að nota IFSA – STERKASTI MAÐUR ÍSLANDS, eins og vísað sé til í kvörtun IFSA Ísland og ákvörðunarorði Neytendastofu. Nánar tiltekið fylgdi í fyrsta lagi auglýsing Hátækni úr Fréttablaðinu, þar sem segir m.a. „Sterkasti maður Íslands í Smáralind“, og frétt af visir.is um að kærandi og Magnús Ver Magnússon hafi tekist á í Íslandi í bítíð árið 2006, en bæði skjölin höfðu áður verið lögð fram til áfrýjunarnefndinnar. Í þriðja lagi fylgdu með vefslóðir á upptökur af sjónvarpsumfjöllun um aflraunakeppnir árin 2006 og 2011.
51. Með bréfi áfrýjunarnefndar neytendamála til lögfræðings IFSA Ísland, félags íslenskra kraftamanna, dags. 19. júní 2012, voru félaginu send fyrirbyggjandi gögn á kærustigi og óskað eftir afstöðu þess til kærunnar. Svar barst með bréfi, dags. 11. júlí 2012, eftir að frestur hafði verið framlengdur að beiðni félagsins. Í bréfinu er tekið fram að ekki fáiast séð að þau sjónarmið sem teflt sé fram í kæru og athugasemdum kæranda við greinargerð Neytendastofu fái neinu breytt um þau kjarnaatriði sem hin kærða ákvörðun byggir á og IFSA Ísland hafi byggt málflutning sinn á. Því vísist að mestu leyti til kvörtunar IFSA Ísland, dags. 26. apríl 2011, og hinnar kærðu ákvörðunar, og öll þau sjónarmið sem þar komi fram séu ítrekuð. IFSA Ísland vilji þó koma á framfæri ákveðnum leiðréttingum þar sem ranglega sé farið með staðreyndir máls og árétta sérstaklega nánar tiltekin atriði.
52. Kærandi sjálfur og f.h. Félags íslenskra kraftamanna hafi ekki lögvarinn rétt til að nota vörumerkið „Sterkasti maður Íslands“. Þrátt fyrir að þetta eigi að vera fulljóst öllum þeim er vilji vita, þá virðist sem enn sé verið að þverskallast gegn þeirri staðreynd og málflutningur fyrir áfrýjunarnefndinni virðist einkennast af því að líta framhjá staðreyndum máls og byggja á einhverju sem ekki sé til staðar. Það að hafa notað orðasambandið „Sterkasti maður Íslands“ um árabíl myndi ekki vörumerkjarétt ef forsendur fyrir vörumerkjarétti séu ekki til staðar. Þessu hafi

Neytendastofa greint frá. Það að sækja um sama vörumerkið aftur myndi ekki heldur rétt. Sé því með réttu hægt að fullyrða að kærandi sjálfur og f.h. Félags íslenskra kraftamanna hafi aldrei haft lögvarinn vörumerkjarétt til „Sterkasti maður Íslands“. Að þessu sögðu verði ekki hjá því komist að hafna öllum málsástæðum kærunnar sem byggja á þessum meinta rétti sem aldrei hafi verið til staðar. Þá beri einnig að áréttta þá staðreynd að réttaráhrif samþykkt vörumerkis séu ekki afturvirk eins og málflutningur kæranda virðist byggja á og því geti seinni tíma samþykkt vörumerki ekki skapað rétt aftur í tímann.

53. Í kæru vilji kærandi halda því fram að samkvæmt orðalagi hinnar kærðu ákvörðunar sé verið að banna kæranda að hafa uppi ummæli um ólöglegt atferli IFSA Ísland. Hér sé um að ræða auma tilraun kæranda til að snúa út úr skýru orðalagi hinnar kærðu ákvörðunar og þessi málflutningur dæmi sig sjálfur enda sé hann allt í senn ómálefnalegur og óþarfur. Það megi vera hverjum manni ljóst sem lesi hina kærðu ákvörðun að verið sé að leggja bann við framferði kæranda sem felist í rögburði og lygum á góðri íslensku, því með framferði sínu hafi kærandi haldið fram fullyrðingum sem hafi verið rangar og hótáð málsókn á grundvelli sem hann hafi engrar réttarverndar notið á.
54. Þá vilji kærandi meina að í samskiptum sínum við íþróttafréttamann RÚV hafi ekki verið gerð athugasemd við notkun IFSA Sterkasti maður Íslands. Þessi málflutningur sé með ólíkindum og með öllu ómögulegt að sjá hvernig kærandi hyggist snúa svo út úr staðreyndum máls, þannig að þessi samskipti geti talist eðlileg. Fyrst beri að vekja athygli á því að kærandi hafi ekki sent póst á íþróttafréttamanninn í því augnamiði að auglýsingarnar yrðu gerðar í samræmi við heitið á mótinu. Kærandi hafi haft samband til að tryggja að samkomulag um að neita að sýna myndefni frá IFSA Ísland væri enn í gildi. Við lestur pósts kæranda til íþróttafréttamannsins, þar sem í senn sé verið að makka um ólöglega samninga og hins vegar að hótá stefnu á algjörlega haldlausum grundvelli, verði með engu móti séð hvernig kærandi hyggist telja þetta eðlilega viðskiptahætti, enda sé ekki um neitt annað en glæpsamlegt athæfi að ræða. IFSA Ísland telji kærana tilhæfulega og sýna ófyrirleitni og skilningsleysi kæranda á staðreyndum máls. Af þeim sökum vilji IFSA Ísland ítreka kröfugerð sína í kvörtuninni til Neytendastofu, með sérstakri áherslu á að lagðar verði stjórnvaldssektir á kæranda. Öll sjónarmið að ofan og í kvörtun IFSA Íslands séu áréttuð og lögð í úrskurð áfrýjunarnefndar neytendamála.
55. Með bréfi áfrýjunarnefndar neytendamála, dags. 16. júlí 2012, var lögfræðingi kæranda sent bréf IFSA Ísland, félags íslenskra kraftamanna, og kæranda gefinn kostur á að tjá sig um það áður en málið yrði tekið til úrskurðar. Svar barst með bréfi kæranda Hjalta Árnasonar sjálfs, sem sent var með tölvupósti þann 31. júlí 2012. Þar kemur fram að kærandi hafi haft samband við lögfræðing sinn og þau ákveðið að ekki væri ástæða til að bæta mklú við það sem þegar hafi komið fram. Þó vilji kærandi persónulega koma nokkrum punktum á framfæri. Lögfræðingur gagnaðila titli sig sem lögmann IFSA Ísland og Neytendastofa og áfrýjunarnefndin vitni síðan hvað eftir annað í lögmann IFSA og í afstöðu IFSA. IFSA standi fyrir „International Federation of Strength Athletes“, eða á íslensku alþjóðleg samtök aflraunamanna. Þau hafi orðið gjaldþrota í nóvember 2007. Engu að síður hafi Magnús Ver Magnússon ákveðið að nota skammstöfunina IFSA áfram árið 2008 en eftir það hafi hann notað FÍK Sterkasti maður Íslands eða Sterkasti maðurinn á

Íslandi. Skjólstæðingur áðurnefnds lögfræðings sé þannig ekki að nota IFSA, líklega þar sem það þyki ekki góð stefna að hengja sig á gjaldþrota hugmyndafræði. Það verði að koma lögfræðingnum og viðkomandi stofnunum í skilning um að IFSA sé ekki til lengur, ekki frekar en geirfuglinn. Það sé einfalt að sannreyna þessar fullyrðingar með því að „googla“ IFSA. Þá komi þessi tímalína í ljós og í framhaldi af því sé ekki hægt að banna kæranda að tjá sig um núverandi starfsemi IFSA.

56. Vel rökstudd krafa kæranda hafi komið eitthvað illa við lögfræðing gagnaðila því hann tali margsinnis um „Hjalti Árnason sjálfur f.h. Félags íslenskra kraftamanna“, sem sé ekki félag kæranda, heldur Félag íslenskra aflraunamanna. Hér sé komin mikinn heift í lögfræðinginn og einnig árétti hann að stjórnvaldssektum verði beitt, ofsinn sé það gríðarlegur og allt raunsæi horfið út í veður og vind. Lögfræðingurinn fullyrði að það að hafa notað orðasambandið Sterkasti maður Íslands um árabíl (30 ár í tilfelli kæranda) myndi ekki vörumerkjarétt og þessu hafi Neytendastofa greint frá. Neytendastofa sé ekki úrskurðaraðili um þennan málaflokk en bæði Einkaleyfastofan og dómstólar hafi það vald.
57. Kærandi vísar til fréttar af mbl.is, sem birt hafi verið í Morgunblaðinu, sem nýlegt dæmi þar sem ekki hafi verið um skráð einkaleyfi að ræða heldur einvörðungu notkun. Nánar tiltekið er um að ræða frétt af staðfestingu Héraðsdóms Reykjaness á lögbanni sem sýslumaðurinn í Hafnarfirði lagði á og varðaði Flugleiðahótel ehf. Kærandi telji að hér sé um að ræða nákvæmlega eins mál og í raun hreina vörufölsun þar sem IFSA og síðan FÍK sé skeytt framan við Sterkasti maður Íslands og síðan Sterkasti maðurinn á Íslandi. Sama vara, sama þjónusta. Lögfræðingurinn og Magnús Ver hafi ætlað sér að rangtúlka lög og misnota Neytendastofu til þess að eigna sér gott vörumerki og næstum 30 ára markaðsstarf kæranda. Kærandi spyr hvort Neytendastofa ætli að áminna alla sem hóti íslensku réttarkerfi oftast en þrisvar á fimm ára tímabili. Í niðurlagi bréfs kæranda er að finna umfjöllun á ensku um IFSA sem kærandi gefur yfirskriftina „Saga IFSA (Svanasöngur)“.
58. Með tölvubréfi til áfrýjunarnefndar neytendamála, dags. 3. ágúst 2012, vísaði lögfræðingur IFSA Ísland til þess að sér hefði borist til eyrna að kærandi hefði sent bréf til áfrýjunarnefndarinnar vegna bréfs IFSA Ísland frá 11. júlí 2012 og óskaði eftir afriti af bréfinu svo hann gæti kynnt það fyrir umbjóðanda sínum. Var orðið við beiðninni og afrit af umræddu bréfi sent lögfræðingnum með tölvupósti hinn 5. ágúst 2012. Í kjölfarið barst áfrýjunarnefndinni bréf lögfræðingsins, dags. 9. ágúst 2012. Áfrýjunarnefnd neytendamála telur ekki þörf á að rekja efni bréfsins sérstaklega, og taldi ekki þörf á að leita sérstaklega eftir sjónarmiðum kæranda að nýju, enda kæmi ekkert nýtt fram í bréfinu, öll nauðsynleg gögn lögju fyrir og aðilum hefði þegar gefist rækilegur kostur á að koma sjónarmiðum sínum á framfæri. Málið var því tekið til úrskurðar. Með bréfum til lögfræðinga kæranda og IFSA Ísland, dags. 4. september 2012, var tilkynnt, með vísan til 3. mgr. 9. gr. stjórnarsýslulaga nr. 37/1993, að afgreiðsla málsins myndi teyfjast, vegna mikilla anna nefndarinnar, en stefnt væri að því að úrskurður yrði kveðinn upp fyrir októberlok. Með tölvubréfum til sömu aðila, dags. 2. nóvember 2012, var upplýst að afgreiðsla málsins myndi teyfjast enn um sinn, vegna mikilla anna nefndarinnar, en vonast væri til þess að málinu yrði lokið í desember eða í síðasta lagi janúar.

NIÐURSTAÐA

59. Í máli þessu leita kærendur, Hjalti Árnason og Félag íslenskra aflraunamanna, endurskoðunar á ákvörðun Neytendastofu, en í ákvörðunarorðum hinnar kærðu ákvörðunar segir: „Hjalti Árnason, [...], sjálfur og fyrir hönd Félags íslenskra aflraunamanna hefur brotið gegn 5. gr. og 14. gr. laga nr. 57/2005, um eftirlit með viðskiptaháttum og markaðssetningu, með því að hafa uppi ummæli um ólöglegt atferli IFSA Ísland, félag íslenskra kraftamanna, við viðskiptamenn félagsins vegna notkunar IFSA á heitinu „IFSA Sterkasti maður Íslands“. Með vísan til 2. mgr. 21. gr. b. laga nr. 57/2005 bannar Neytendastofa Hjalta Árnasyni sjálfum og fyrir hönd Félags Íslenskra aflraunamanna að viðhafa slíka viðskiptahætti. Verði ekki farið að banninu má búast við að tekin verði ákvörðun um sektir á grundvelli IX. kafla laga nr. 57/2005 um eftirlit með viðskiptaháttum og markaðssetningu.“ Kærendur krefjast þess að hinni kærðu ákvörðun verði hrundið og að kvörtun IFSA Ísland, félags íslenskra kraftamanna, sem var tilefni hinnar kærðu ákvörðunar, verði vísað frá. Á áfrýjunarstigi hefur IFSA Ísland á hinn bóginn ítrekað kröfugerð sína á lægra stjórnáslustigi, með sérstakri áherslu á að stjórnvaldssektir verði lagðar á.
60. Af hinni kærðu ákvörðun og þeim gögnum sem lágu hennar til grundvallar er ljóst að niðurstaða Neytendastofu laut að tilteknum yfirlýsingum af hálfu kæranda, nánar tiltekið í bréfi til Smáralindar ehf., dags. 17. maí 2007, tölvubréfi til íþróttafréttamanns RÚV, dags. 7. desember 2007, tölvubréfi til starfsmanns Hátækni, dags. 26. maí 2008, og tölvubréfi til bæjarstjóra og upplýsinga- og þróunarfulltrúa Grindavíkurbæjar, dags. 11. apríl 2011. Hér á áfrýjunarstigi er því til úrlausnar hvort yfirlýsingar af hálfu kæranda í framangreindum bréfum hafi brotið gegn þeim ákvæðum sem Neytendastofa lagði til grundvallar þannig að bann skuli lagt á í þá veru sem gert var. Mikilvægt er að áréttu, vegna þeirra ýmsu sjónarmiða og atriða sem færð hafa verið fram undir rekstri málsins, að efni málsins er bundið við framangreind atriði, sem hin kærða ákvörðun laut að, en getur ekki lotið að öðrum deiluefnum viðkomandi aðila. Vegna tilvísunar kæranda til 15. gr. a laga nr. 57/2005 skal jafnframt tekið fram að Neytendastofa lagði réttilega til grundvallar að kvörtun IFSA Ísland til stofnunarinnar lyti ekki að atriðum er ættu undir 15. gr. a og því kæmi ákvæðið ekki til frekari skoðunar í málinu. Því síður getur komið til skoðunar hér hvort IFSA Ísland hafi brotið gegn umræddu ákvæði. Á hinn bóginn er ljóst að atvik er snerta vörumerkjarétt skipta máli við mat á því hvort yfirlýsingar af hálfu kæranda í framangreindum bréfum hafi farið í bága við þau ákvæði sem hér koma til athugunar.
61. Í 5. gr. laga nr. 57/2005 segir að óréttmætir viðskiptahættir séu bannaðir. Bann þetta gildi áður en, á meðan og eftir að viðskipti með vöru fari fram eða þjónusta sé veitt. Í III.-V. kafla sé nánar tilgreint hvað teljist óréttmætir viðskiptahættir. Í 14. gr., sem er að finna í V. kafla laganna, kemur fram að óheimilt sé að veita rangar, ófullnægjandi eða villandi upplýsingar í auglýsingum eða með öðrum hætti eða beita öðrum slíkum viðskiptaaðferðum sem sama marki séu brenndar gagnvart keppinautum, enda séu upplýsingar þessar og viðskiptaaðferðir til þess fallnar að hafa áhrif á eftirspurn eða framboð vara, fasteigna, þjónustu eða annars þess sem haft er á boðstólum í atvinnustarfsemi sem lögin taka til. Regla af þessum togum hefur lengi verið í lögum hér á landi. Þannig lagði 11. gr. laga um varnir gegn óréttmætum verzlunarháttum nr. 84/1933 sektir eða fangelsi við því að fara með eða breiða út „um annað atvinnufyrirtæki rangar sögusagnir, sem miða

til þess að hnekkja því fyrirtæki, eða í því skyni að hæna til sín viðskiptamenn þess, hvort heldur slíkar sögusagnir snerta eiganda fyrirtækisins, vörur þess eða aðra hagi“. Ákvæðið var leyst af hólmi með 1. mgr. 27. gr. laga um verðlag, samkeppnishömlur og óréttmæta viðskiptahætti nr. 56/1978, sem hljóðaði svo: „Óheimilt er að veita rangar, ófullnægjandi eða villandi upplýsingar í auglýsingum eða með öðrum hætti eða beita öðrum slíkum viðskiptaaðferðum, sem sama marki eru brenndar, enda séu upplýsingar þessar og viðskiptaaðferðir fallnar til að hafa áhrif á eftirspurn eða framboð vara, fasteigna, þjónustu eða annars þess, sem haft er á boðstólum í atvinnustarfsemi, sem lög þessi taka til“. Samskonar ákvæði var að finna í 1. mgr. 21. gr. samkeppnislaga nr. 8/1993 og í 1. mgr. 6. gr. laga nr. 57/2005, fram til þeirra breytinga sem gerðar voru með lögum nr. 50/2008, sem tóku gildi í júní 2008. Með síðarnefndu lögunum var nógildandi 14. gr. laga nr. 57/2005 tekin upp, en efni hennar er hið sama og ákvæðisins sem áður var í 1. mgr. 6. gr., að undanskilinni viðbótinni „gagnvart keppinautum“, þ.e. nógildandi ákvæði hefst svo: „Óheimilt er að veita rangar, ófullnægjandi eða villandi upplýsingar í auglýsingum eða með öðrum hætti eða beita öðrum slíkum viðskiptaaðferðum sem sama marki eru brenndar gagnvart keppinautum“. Helgaðist umrædd viðbót af gildissviði tilskipunar 2005/29/EB, sem innleidd var með umræddum lögum, en tilskipunin fjallar einkum um óréttmæta viðskiptahætti gagnvart neytendum en ekki um viðskiptahætti milli fyrirtækja eða söluaðila. Vegna þessa voru þær reglur sem lúta að hagsmunum neytenda annars vegar og háttsemi milli fyrirtækja hins vegar skipað í ólík ákvæði og nógildandi 14. gr. fellur í síðarnefnda flokkinn og er hluti af V. kafla laganna, sem ber heitið „Háttsemi milli fyrirtækja“.

62. Þrjú af þeim fjórum bréfum sem hér koma til athugunar voru rituð áður en lög nr. 50/2008 tóku gildi. Að því leyti er lagatilvísunum í hinni kærðu ákvörðun áfátt, enda er þar ekki vísað til 1. mgr. 6. gr. laga um eftirlit með óréttmætum viðskiptaháttum og gagnsæi markaðarins nr. 57/2005, sem þá gildi, heldur einungis ákvæða laga um eftirlit með viðskiptaháttum og markaðssetningu nr. 57/2005 eins og þau eru eftir þær breytingar sem gerðar voru með lögum nr. 50/2008 (lög nr. 50/2008 breyttu m.a. nafni laga nr. 57/2005). Áfrýjunarnefnd neytendamála telur þó ekki tilefni til að fella hina kærðu ákvörðun úr gildi á þessum grunni, enda lýtur málið að háttsemi milli fyrirtækja og reglan að því leyti fyllilega hin sama fyrir og eftir breytingarnar. Þá felur 5. gr. laganna eftir sem áður í sér almennt bann við óréttmætum viðskiptaháttum. Samkvæmt öllu framangreindu ræður hér úrslitum hvort í umræddum bréfum hafi af hálfu kæranda verið veittar rangar, ófullnægjandi eða villandi upplýsingar, eða öðrum viðskiptaaðferðum verið beitt sem sama marki eru brenndar gagnvart IFSA Ísland, og ef svo er hvort umræddar upplýsingar og viðskiptaaðferðir hafi verið til þess fallnar að hafa áhrif á eftirspurn eða framboð þess sem IFSA Ísland hefur á boðstólum í atvinnustarfsemi sem lögin taka til. Verði niðurstaðan sú að framangreint eigi við hefur kærandi brotið gegn þágildandi 1. mgr. 6. gr. laga nr. 57/2005 að því er fyrstu þrjú bréfin varðar en nógildandi 14. gr. laga nr. 57/2005 að því er fjórða bréfið varðar. Þá fæli slíkt jafnframt í báðum tilvikum í sér brot gegn hinu almenna banni við óréttmætum viðskiptaháttum í 5. gr. laganna, sem nánar er útfært í öðrum ákvæðum þeirra. Af framangreindu er jafnframt ljóst að ákvæði tilskipunar 2005/29/EB hefur ekki þýðingu við úrlausn um það hvort brotið hafi verið gegn 14. gr. nógildandi laga, enda tekur tilskipunin ekki til slíkrar háttsemi.

63. Í bréfi kæranda til Smáralindar ehf., dags. 17. maí 2007, er vísað til aflraunamóts sem halda eigi 26. maí 2007 í Vetrargarðinum Smáralind „undir merkinu Ifsa sterkasti maður Íslands“. Þar segir m.a. að samkvæmt lögum um vörumerki nr. 45/1997 hafi „Hjalti og það firma sem hann er í forsvari fyrir öðlast skýlausan rétt á vörumerkinu „sterkasti maður Íslands““, og þar er bent á að ef slík vörumerki séu notuð í óþökk réttthafa þess geti slíkt skapað refsíabyrgð og leitt til skaðabóta. Síðan segir: „Tekið er fram, að þó ofangreindir aðilar noti vörumerkið með ákveðnu forskeyti, til dæmis með forskeytinu „Ifsa“ breyti það engu í þessu sambandi“. Loks er þess krafist að væntanlegu móti verði úthýst úr húsakynnum Smáralindar ehf. en að öðrum kosti séu kærundur knúnir til að leita réttar síns, m.a. með skaðabótakröfu á hendur félaginu. Áfrýjunarnefnd neytendamála telur ljóst að með umræddu bréfi hafi kærundur brotið gegn þágildandi 1. mgr. 6. gr. laga nr. 57/2005. Samkvæmt gögnum málsins höfðu kærundur og IFSA Ísland á umræddum tíma reynt að fá vörumerkið STERKASTI MAÐUR ÍSLANDS skráð hjá Einkaleyfastofu en án árangurs. IFSA Ísland hafði hins vegar fengið skráð vörumerkið IFSA STERKASTI MAÐUR ÍSLANDS (646/2006). Í ljósi þessa verður að telja að yfirlýsingar kæranda um skýlausan rétt sinn til vörumerkisins STERKASTI MAÐUR ÍSLANDS og að engu breytti þótt þeim orðum fylgdi forskeytið IFSA, hafi verið rangar, eða í öllu falli villandi. Í því sambandi getur engu breytt þótt kærundur telji sig njóta umrædds vörumerkjaréttar og hafi nú sent inn nýja umsókn til Einkaleyfastofunnar, enda verður að horfa til þess tímamarks þegar háttsemin var viðhöfð og meta hvort upplýsingarnar voru rangar eða villandi í ljósi þeirra gagna sem þá lágu fyrir. Sem fyrr segir verður að telja að sú hafi verið raunin, enda voru upplýsingarnar í verulegu ósamræmi við það sem ráðið varð um afstöðu Einkaleyfastofunnar, með höfnun á umsókn kæranda og skráningu á vörumerkinu IFSA STERKASTI MAÐUR ÍSLANDS (646/2006). Um leið verður að telja að framsetning umræddra upplýsinga hafi verið til þess fallin að hafa áhrif á eftirspurn eða framboð þess sem IFSA Ísland hefur á boðstólum enda voru þær beinlínis settar fram til stuðnings kröfu um að móti félagsins yrði úthýst úr því húsnæði þar sem mótið átti að fara fram. Samkvæmt þessu var brotið gegn 1. mgr. 6. gr. þágildandi laga nr. 57/2005 með umræddu bréfi til Smáralindar ehf., dags. 17. maí 2007. Sjónarmið kæranda í þá veru að aðgerðir þeirra hafi verið nauðsynlegar til að koma í veg fyrir að sá einkaréttur sem þeir telja sig njóta glataðist ekki, geta engu breytt um þessa niðurstöðu, enda var kærendum fyllilega fært að halda þeim rétti sem þeir telja sig njóta til haga án þess að brjóta gegn lögum nr. 57/2005.

64. Að mati áfrýjunarnefndar neytendamála eru tölvubréfin af hálfu kæranda til ípróttafréttamanns RÚV, dags. 7. desember 2007, til starfsmanns Hátækni, dags. 26. maí 2008, og til bæjarstjóra og upplýsinga- og þróunarfulltrúa Grindavíkurbæjar, dags. 11. apríl 2011, sama marki brennd. Í fyrsta bréfinu er m.a. tekið fram að munnlegt samkomulag hafi verið gert um að RÚV sýndi ekki mót sem kallað hafi verið IFSA Sterkasti maður Íslands árið 2006. Síðan er m.a. vísað til þess að mótið hafi verið tekið upp af RÚV árið 2007 og tekið fram að haldi misnotkun áfram verði viðkomandi aðilum umsvifalaust stefnt fyrir lögbrot. Í tölvubréfinu til Hátækni er m.a. nefnt að kærandi Hjalti Árnason telji um „glæpsamlega notkun á mínu vörumerki að ræða“, vísað til heimildarleysis Magnúsar Vers og tekið fram að viðtakandi tölvupóstsins geti átt von á stefnu. Í tölvubréfinu til bæjarstjóra og upplýsinga- og þróunarfulltrúa Grindavíkurbæjar er vísað til réttar kæranda Hjalta Árnasonar til vörumerkisins og hóttað stefnu verði nafninu á viðkomandi aflraunamóti ekki breytt. Í

ljósi þess sem að framan er rakið, um þá afstöðu og skráningu Einkaleyfastofunnar sem fyrir lá þegar tölvubréfin voru rituð og um efni þágildandi 1. mgr. 6. gr. laga nr. 57/2005 og nú 14. gr. laga nr. 57/2005, telur áfrýjunarnefnd neytendamála að með tölvubréfunum hafi verið brotið gegn umræddum ákvæðum. Um leið fólu áðurnefnd fjögur tölvubréf í sér brot gegn 5. gr. laga nr. 57/2005, svo sem áður var útskýrt um uppbyggingu laganna.

65. Af hálfu kæranda hefur verið vísað til þess að IFSA sé ekki til lengur, en umrædd samtök, „International Federation of Strength Athletes“, hafi orðið gjaldþrota í nóvember 2007. Hvað sem afdrifum hinna alþjóðlegu samtaka líður er ljóst að IFSA Ísland, félag íslenskra kraftamanna, er til, sbr. skráningu í fyrirtækjaskrá ríkisskattstjóra, og félagið er m.a. skráður réttthafi vörumerkisins IFSA STERKASTI MAÐUR ÍSLANDS (646/2006) og bar fram áðurnefnda kvörtun til Neytendastofu. Getur umfjöllun kæranda um hin alþjóðlegu samtök engu breytt um tilvist hins íslenska félags og gildi hinnar kærðu ákvörðunar. Á hinn bóginn eru ekki efni til að fallast á kröfu IFSA Ísland í þá veru að stjórnvaldssektir verði lagðar á kærendur hér á áfrýjunarstigi. Líkt og áfrýjunarnefndin hefur áður tekið fram, sbr. úrskurð áfrýjunarnefndar neytendamála 31. janúar 2011 (12/2010) og úrskurð áfrýjunarnefndar neytendamála 30. apríl 2011 (3/2011), verður að ætla Neytendastofu tiltekið svigrúm við mat á því hvort ástæða sé til beitingar valdheimilda hennar vegna brots á lögnum, að því gefnu m.a. að matið byggist á málefnalegum sjónarmiðum, sé í samræmi við grunnreglur stjórnsýsluréttar og verði ekki talið standa því í vegi að markmið þeirra laga sem stofnunin hefur eftirlit með nái fram að ganga. Eins og atvikum hér er háttað og í ljósi framangreindra sjónarmiða og rökstuðningsins í hinni kærðu ákvörðun, þar sem m.a. er vísað til umfangs brotsins og meðalhófsreglu 12. gr. stjórnsýslulaga nr. 37/1993, telur áfrýjunarnefnd neytendamála ekki tilefni til að hrófla við þeirri niðurstöðu Neytendastofu að leggja ekki stjórnvaldssekt á kærendur.
66. Samkvæmt öllu framangreindu telur áfrýjunarnefnd neytendamála að kærendur hafi brotið gegn 5. gr. og 1. mgr. 6. gr. þágildandi laga nr. 57/2005 með bréfum og tölvubréfum, dags. 17. maí 2007, 7. desember 2007 og 26. maí 2008, og gegn núgildandi 5. gr. og 14. gr. laga nr. 57/2005 með tölvubréfi, dags. 11. apríl 2011. Vegna þess sem áður er rakið, um að lagatílvísunum í hinni kærðu ákvörðun sé áfátt, verður brotum kæranda sérstaklega lýst í úrskurðarorðum. Þykir í þeim efnum nægilegt og skýrara að vísa til þess að kærendur hafi brotið gegn umræddum ákvæðum með hinum tilgreindu bréfum fremur en að notast við það orðalag sem gert var í ákvörðunarorðum Neytendastofu. Yfirlýsingunni um brot fylgir jafnframt bann við því að viðhafa slíka viðskiptahætti, með sama hætti og gert var í hinni kærðu ákvörðun.

ÚRSKURÐARORÐ:

Kærandi, Hjalti Árnason, sjálfur og fyrir hönd kæranda, Félags íslenskra aflraunamanna, braut gegn 5. gr. og 1. mgr. 6. gr. laga um um eftirlit með óréttmætum viðskiptaháttum og gagnsæi markaðarins nr. 57/2005 með bréfi til Smáralindar ehf., dags. 17. maí 2007, tölvubréfi til íþróttafréttamanns RÚV, dags. 7. desember 2007, og tölvubréfi til starfsmanns Hátækni, dags. 26. maí 2008, og gegn 5. gr. og 14. gr. laga um eftirlit með viðskiptaháttum og markaðssetningu nr.

Úrskurður nr. 1/2013

57/2005, sbr. lög nr. 50/2008, með tölvubréfi til bæjarstjóra og upplýsinga- og þróunarfulltrúa Grindavíkurbæjar, dags. 11. apríl 2011.

Með vísan til 2. mgr. 21. gr. b laga nr. 57/2005 er kæranda, Hjalta Árnasyni, sjálfum og fyrir hönd kæranda, Félags íslenskra aflraunamanna, bannað að viðhafa slíka viðskiptahætti.

Eiríkur Jónsson

Egill Heiðar Gíslason

Eyvindur G. Gunnarsson